

Miðflokkurin byrjar valstríð:

Skiftið meginpartin av politikarunum út

Væl av fólki var møtt á aðal- og uppstillingarfundi Miðflokksins í Suðurstreymi, sum var á Hotel Hafnia týskvöldið. Breið semja var um, at neyðugt er at Føroya fólk skjóttast gjørligt fær høvi til at taka støðu til førdá politikkin og verandi politikkarar, sum als ikki tykjað hava skilt vónleysu støðuna, einstaki borgar er komin í.

Útskiftan av meginpartinum av verandi politikarum og ein nýggjur politikur, grundaður á umsorgan fyri tí einstaka, hægstu moralsku virðum, og Gudsótta, sum ikki bert er eiti, er einasta leiðin burtur úr ófórnum, vit eru stødd í.

Fundurin var samstundis í uppstillingarfundur til lögtingsvalið. Fleiri uppskot til valevni komu, og nøkur nøvn eru longu á listanum. Miðað verður eftir at hava hendan lidnan um miðan mai.

P-talið

Kunningarskriv frá Miðflokkinum, serliga ætlað teimum, sum av samvitsku- ella øðrum orsøkum ikki vilja geva bankunum undirskrift sína í sambandi við P-talið. Og til teirra, sum hava trupuleikar av at tey hava latið inn undirskrift sína í hesum sambandi.

Nevnd Miðflokksins í Suðurstreymi hevur, eftir áheitan frá aðalfundi felagsins, kannað heimildir Landsstýrisins og bankanna at krevja undirskrift borganna í sambandi við innlitan av P-talinum, og er niðurstøðan henda:

Hvørki bankarnir ella Landsstýri hava rætt til at krevja undirskrift borgarans í hesum sambandi, og als ikki at steingja nakra konti borgarans, tí hesin ikki hevur skrivað undir »P-tals skjalið«.

Tað vil siga, at tann, sum av samvitsku- ella aðrari orsøk enn ikki hevur latið inn P-talið, tí hann/hon ikki vil skriva undir skjál bankanna, hevur onga orsøk til at gera hetta, sum í slíkum føri jú er at skriva undir nakað, sum býður einum ímóti.

Og tann, sum longu hevur givið bankunum undirskrift sína í sambandi við P-talið, men kandi seg tvungnan til hetta og vildi ynskt, at hetta var ógjørt, hann/hon kann venda sær til bankarnar og krevja aftur skjalið við undirskrift sínari.

Ongastaðni í kunningarskrivum, lýsingum ella skjólum, sum liggja frammi í bankunum er framgingið, at tað stendur upp til borgaran sjálvan um hann velur/valdi at undirskriva »P-tals skjalið« ella ikki í sambandi við innlitan sína av P-talinum. Og tí má framferðin, ið nýtt er í hesum málinum, metast beinleiðis roynd at villleiða fólk.

Atspurdir og fyrilagdir úttalið frá sakførara, hava báðir bankarnir viðgingið, at teir ikki kunnu krevja, men bert ynskja undirskrift hins einstaka á skjalið, og at teir als onga heimild hava at steingja bankakonti teirra, sum aftur seg við at undirskriva hetta skjalið, hvør enn orsøk teirra nú man vera.

Annars er at siga, at Miðflokkurin framhaldandi arbeiðir við P-tals málinum.

Tórshavn, h. 10.03.94

Nevnd Miðflokksins í Suðurstreymi

Lesarabrøv

Farloyvisskipan og ALS

Føroya Landsstýri,
att.: Jóannes Eidesgaard,
landsstýrismaður,
Tinganes,
Tórshavn

Tað gleiðr okkum, at tygum vegna Føroya Landsstýri hin 4. í hs. hava lagt fyrri Løgtingið uppskot um farloyvisskipan, í Løgtingslóg um Arbeidsloysisskipan og Arbeidsávising.

Vit vilja tó í hesum sambandi gera vart við ymisk viðurskifti í sambandi við ætlaðu farloyvisskipanina og vísa á skriv okkara, sent tygum og politisku flokkunum hin 8. des. í fjør. Í skrivinum vísu vit á, at verða farloyvisskipan settar í gildi, fáa arbeidstøk fólk høvi at koma í arbeid, í styrti ella longri tíðarskeið. Hetta fær positiva ávirkan á fíggarligu

og menniskjaligu støðu teirra arbeidstøku, og har við samfelagið alt.

Vit skulu upp, at Landsstýrið setti pening í grunn til hetta endamálið. Vit vita at ALS frammanundan tørvar pening í samband við útgjaldið til tey arbeidstøku, og tiskil ikki eisini megnar at fígga farloyvisskipanina, sum Landsstýrið mælir til.

Vit mæla tí einaferð enn til at farloyvisskipanin verður fíggað av Føroya landsstýri og umsitin av ALS.

Verður farloyvisskipanin fíggað av Føroya Landsstýri, tyngir skipanin sjálvsagt ikki kassan hjá ALS og kann tað tí ikki hugsast, at nakar fakfelag kann vera ímóti uppskotinum.

Fólk, ið ætla sær í farloyvi, mugu neyvt vita, hvussu út-

gjalddingarupphæddin verður ásett. Heitt verður tí á Føroya Landsstýri at broyta § 12 c og ístaðin orða hana soleiðis:

»§ 12 c:

Fastløn og tímaløn arbeidstøku kunnu fara í farloyvi. Í farloyvistíðini hava fólk rætt til farloyvisveiting.

Útgjalddingarupphæddin pr. dag til fólk í farloyvi verður grundað á 70% av A-inntøkuni seinastu 12 mánaðirnar, áðrenn farloyvi byrjar, býtt við 252 døgum.

Útgjalddingarupphæddin pr. dag kann tó í mesta lagi verða 70% av einki arbeidarløn sambært sáttmálanum millum Føroya Arbeðarafelag og Føroya Arbeðsgevarafelag.

Tíðarskeiðið, ein kann fáa veiting eftir hesi skipan, eigur

at verða ásett til í minsta lagi 3 mánaðar og í mesta lagi 12 mánaðar. Tímaløn kunnu somuleiðis fara í farloyvi 4. hvørja viku, við rætti til farloyvisveiting. Hetta tí vit meta at fleiri fólk ætlandi fara at nýta farloyvisskipanina á henda hátt.

Heitt verður tí á allar flokkar á tingi at taka undir við einki farloyvisskipan og finna útvegir fyri at fígga skipanina, soleiðis at samlaða arbeidsmongdin í landinum verður betri og rættvisari lutur millum tað arbeidstøku fólk – til gagns fyri allar borgarar landsins.

Við heilsan
Felag teirra arbeidstøku

Ein innilig áheitan á øll, sum vitja svimjihylin í Gundadali

Eg haldi tað verandógv fyrri at eg skal verða noydd at taka penn í hond fyrri at heita á tykkum øll ung/gomul, sum vitja í svimjihylinum um at VASKA tykkum, áðrenn tit fara í svimjadraktina, tað skuldi verið óneyðugt at skula biðja tykkum vaska sær, eg meini tað. Sigur seg sjálv, at man vaskar sær, áðrenn man letur seg í draktina, tað eru tveir ikki bara børn, men so sanniliga VAKS- IN FÓLK, sum ikki vaska sær áðrenn. Fínar frúur helt man

tær vera, men fy for den. Tað er so galið, at man hevur eisini sæð eldri fólk koma í svimjihylin og hava latið seg í svimjadraktina heima, hvat tramin billar fólk sær inn, vit skulu jú øll vera har, og hvussu hevði tað sæð út, um ongin vaskaði sær.

Tað kom ein heilur klassi av bygd niðan í svimjihylin at svimja, og ikki ein av teimum vaskaði sær, og man segði tað pent við tey um at vaska sær áðrenn, og mín sann um tær

ikkur spurdu HVÍ? Og hetta munnu tit, sum arbeida í svimjihylinum ansa eftir, og siga tað við viðkomandi, og um tey ikki lúka treytmir, so er eitt at gera, blaka tey út aftur retur. Tað hanga skelti alla staðni um at VASKA TYKKUM, áðrenn tit fara í svimjadraktina.

So tit avvarðandi at teimum, sum svimja, forklára teimum at tey mugu vaska sær væl, áðrenn tey fara í svimjadraktina, og lærarar og lærarinnur tað fevnr eisini um tykkum

sum svimja við skúlabørnum. Tit og børnini mugu vaska tykkum, áðrenn tit fara í draktina for tramin, ja, eg eri so kókandi inn í tykkum, sum ikki vaska tykkum áðrenn.

Ein, sum svimur nógv

P.S. Tit, sum arbeida í svimjihylinum, havið eyguni við hesum fólki, og átalíð tey harðliga.

Útsynningur og toskur

Í sjónvarpssendingini um toskin var útsynningur lagdur undir at oyða toskin.

Men svarið er kanska so einfalt sum greitt er frá hjálgaðda

kuti úr vikublaðnum »Ingeniøren«.

Kanska eitt kut at seta í blaðið.

E. D.

Teknikkens grænseland

redigeret af Sinja Sveinsdóttir

Gamle torsk er uundværlige

Atlantehavstorsken benyttes sig fortrinsvis af de gode og komfortable hovedveje i havet, når den svømmer af sted mod de lokkede gydeområder. Ikke noget med diffuse småveje. Og det er de store og veludviklede torsk, der agerer spejderdrøge og viser vej for de mindre erfarne ung-torsk.

Den canadiske fiskeribio-log George Rose fra New Foundlands Institut for Fiskeri- og Havforskning har gennem en årrække sejlet de kolde nordlige farvande ved New Foundland tynde og frarret de ellers gådefulde torsk-fiskeres hemmeligheder. Ved hjælp af omfattende ekkolodssundersøgelser, fangstforsøg og fiskemærkninger har han kastet nyt lys over fiskebestanden.

At torsken ikke just er en tropfisk med hang til lun-kent vand turde være velkendt, men nogen iselsker er den heller ikke. De bekvemme hovedveje på havets bund, som trafikeres af de elskovs-syge torsk er nemlig relativt

varme (2-2,5 grad) i modsætning til omgivelsernes temperatur, der ligger under nul grader. Men er temperaturen ellers i orden og gydepladsen fundet, vil Atlantehavstorsken, også få gjort noget ved formeringen, der overstås på tre-fire uger. Det er noget andet end det ubeslutsomme lal, som vi oplever med vor hjemlige Østersetorsk, der kan gå og klatte med æg og sæd i henvet et halvt år.

At det er de store torsk, der fungerer som spejdere og anviser gydevandringen for de yngre og uerfarne ung-torsk, synes at kunne få betydning for bestandsreguleringen. Ved overfiskning og fjernelse af de ældste torsk vil de yngste torsk jo ganske miste deres hidtil kyndige vejledere. De bliver forvirrede og mister orienteringen ved deres tøvende debut i reproduktions-tjeneste, hvilket ikke forekommer ubetinget gavnligt for en fiskebestand. (Nature december 1993).

kub